

Tutkimus supistuvien ammattien työntekijöiden liikkuvuudesta

Tutkimuksessa tarkasteltiin työmarkkinoiden rakennemuutosta ja sitä, mihin supistuvissa ammateissa olevat työntekijät päätyvät. Tulosten mukaan mm. toimistotyöntekijöillä on suurempi todennäköisyys nousta korkeammille palkkaluokille teollisuuden alan työntekijöihin verrattuna. Perinteisen teollisuuden alojen työntekijät päätyvät puolestaan suuremmalla todennäköisyydellä työttömiksi tai tippuvat matalapalkka-aloille. Muuttaminen vientivetoisiin maakuntiin, kuten Uudellemaalle, näyttäisi lieventävän työmarkkinoiden rakennemuutoksesta aiheutuvia kustannuksia yksilötasolla.

LISÄTIETOJA

Vanhempi tutkija
Terhi Maczulskij
(09) 2535 7306
terhi.maczulskij@labour.fi

www.labour.fi

Ammattirakenteiden muutos on keskeinen työmarkkinoiden kehitystrendi. Teknologinen kehitys ja globalisaatio on syrjäyttänyt varsinkin sellaisia työtehtäviä, jotka ovat rutiininomaisia ja joita on helppo ohjelmoida robottien tehtäväksi. Tällaisia työtehtäviä ovat rutiininomaista ja kognitiivista kykyä vaativat työt, kuten toimistotyöt. Toisaalta supistuviin ammatteihin kuuluu rutiininomaista ja fyysistä työtä sisältävät tehtävät, kuten perinteisen teollisuuden ammatit.

Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin sitä, mihin supistuvissa ammateissa olevat työntekijät päätyvät. Tarkastelu tehtiin myös alueellisen muuttoliikkeen näkökulmasta. Tutkimuksessa hyödynnettiin Tilastokeskuksen suomalaista rekisteripohjaista kokonaisaineistoa vuosille 1995–2009.

Tulosten mukaan toimistotyöntekijöillä on suurempi todennäköisyys nousta korkeammille palkkaluokille, kun taas perinteisen teollisuuden työntekijät päätyvät muita todennäköisemmin työttömiksi tai tippuvat matalapalkka-aloille. Moni matalapalkka-aloille tippunut työntekijä siirtyi yksityiseltä sektorilta julkiselle sektorille, kun taas moni korkeapalkka-aloille siirtynyt työntekijä vaihtoi toimialaa julkiselta yksityiselle. Tämä tulos selittyy sillä, että julkinen sektori on rahallisesti parempi työnantaja pienipalkkaisille, kun taas yksityisellä sektorilla maksetaan korkeampia palkkoja palkkajakauman yläpäässä.

Alueellinen keskittyminen erityisesti vientivetoisiin ja teollistuneisiin maakuntiin, kuten Uudellemaalle, lisää todennäköisyyttä työllistyä toiseen ammattiin. Ne henkilöt, jotka muuttivat vähemmän vientivetoisiin maa-

kuntiin, päätyivät muita todennäköisemmin työttömäksi. Usein tällainen muuttoliikepäätös – kuten muutto pois eteläisestä Suomesta – selittyi osin sillä, että henkilöt muuttivat lähemmäksi perheenjäseniään.

Aktiivisen työmarkkinapolitiikan pitäisi kohdentaa voimavaroja erityisesti teollisuuden alan työntekijöiden ammatilliseen liikkuvuuteen. Liian kapea-alaisen osaamisen sijaan koulutuspolitiikassa tulisi painottaa laaja-alaista osaamista, mikä mahdollistaisi liikkuvuuden eri toimialojen välillä. Myös alueelliseen liikkuvuuteen tulisi kohdistaa tukitoimia esimerkiksi asuntopolitiikalla.

Tutkimuksen toteuttivat Palkansaajien tutkimuslaitoksen vanhempi tutkija Terhi Maczulskij ja tutkimuskoordinaattori Merja Kauhanen. Tutkimusta rahoitti Palkansaajasäätiö ja Suomen Akatemian Strategisen Tutkimuksen Neuvoston hanke ”Work, Inequality and Public Policy” (numero 293120). ■

JULKAISU

Terhi Maczulskij ja Merja Kauhanen:
Where do workers from decline routine jobs go and does migration matter?
Palkansaajien tutkimuslaitos,
Työpapereita 314, 2017.